

Nåden allena – det fulla evangeliet

*Vi håller nämligen före, att människan bliver rättfärdig genom tro utan laggärningar.
(Rom 3:28)*

På Matongo missionsstation fanns en bibelskola. Dit sökte sig unga män som ville lära sig mera om bibeln. Många räknade med att en gång få bli kyrkans predikant i någon församling. Andra ville kanske enbart lära sig mera om bibeln. En tredje kategori kom till bibelskolan utan bestämda avsikter. Det blev bara så.

En del av dessa elever hade läst bibeln på egen hand eller i någon församling i hembyn. Många hörde till någon församling. En del hörde till en luthersk församling, andra hörde till någon annan gemenskap. Många slag av olika gemenskaper står till buds. Med i skaran fanns elever som hade liten eller ringa kunskap i Guds ord. De hade inte fått någon undervisning och måhända hade deras skolgång varit bristfällig på alla sätt. En mycket blandad skara av unga män utgjorde elevskaran i denna första lutherska bibelskola på Matongo. Det var många, ofta ivriga män, som infann sig då terminen började.

Av olika oförutsedda omständigheter blev jag kallad att delta i undervisningen i bibelskolan på Matongo. Rektor Josef Imberg från Sverige ledde skolans arbete med fast hand och skrev samtidigt ett inte obetydligt antal läroböcker i olika ämnen för bibelskolan. För att avlasta hans arbetsbörda deltog jag i undervisningen för en längre tid. Jag skulle undervisa i ett ämne kallat: "Imani ya kikristo" (swahili) och kan väl närmast översättas

med: troslära. Imberg hade skrivit en utmärkt lärobok även för det ämnet och det var med nöje jag skred till verket.

Sången och musiken i generna

I elevskaran fanns en yngling vid namn Joel. Till sin gestalt var han en rask ung man. Han var frimodig och på alla sätt öppen och glad. Joel var även en god sångare i den kör vi hade vid bibelskolan. Det var en glädje att arbeta också inom musikens område och jag ombads att även leda kören. Kenyanerna är ju i regel människor som älskar sång och musik. De har musikaliteten i generna. Därför är det ett nöje att få lyssna till deras sånger och sjunga med dem.

Det var en härlig, sval morgon då jag vandrade till skolan för att undervisa i kristen tro. Dagen blev för mig minnesrik. Det blev en lång diskussion kring trosfrågor. Evangelisk-luthersk troslära vilar stadigt på de biblisk-fundamentala grundsanning-

Johnson Oyieyo Ataro, som här delar ut nattvarden och förrättar ett barndop och ett vuxendop har varit elev vid bibelskolan i Matongo.

arna med avseende å människans frälsning: Skriften allena, nåden allena, tron allena utgör kärnan och ledstjärnan i all predikan och undervisning.

Även denna morgon kom vi ganska snart in på frågan om frälsning och evigt liv i vårt samtal. Vi brukar tala "evighetsfrågorna". Jag försökte, med den nåd Gud gav mig, alltid understryka vad vi menar med evangelium. Så också denna morgon. Det blev ett långt samtal om det allra viktigaste i livet: hur vinna himmel och evigt liv?

- Pastor, det var Joel som kom med frågan. Menar du att en man kan vinna himmel och salighet utan att följa Guds lag?

Det låg spänning i luften. Sannolikt hade eleverna diskuterat denna fråga och nu skulle man pröva läraren. Vad kunde han svara på den känsliga frågan om salighetsgrunden och frälsningen?

- Det har ingen betydelse vad jag menar eller tänker. Guds ord allena ger oss rätt svar. Det var mitt svar på hans fråga.

- Men vill någon vidare utveckla frågan om grunden för vår frälsning, så skall vi anslå tid för samtal om saken. Låt oss fortsätta vårt samtal, föreslog jag.

Himmel och salighet utan lag?

Man anförde många bibelord som alla pekade på Guds rättfärdighet och hans klara befallning att vi skall leva i enlighet med hans vilja. Vidare kunde man visa på bibelord som alla pekade på det straff människan kommer att dra över sig om hon inte följer Guds uttryckliga bud i den heliga lagen. Givetvis var Guds lag, de tio budens lag, ett viktigt argument för Guds vilja och Guds hot om straff för syndaren.

- Vem av er har uppfyllt Guds lag och den rättfärdiges krav?

Min fråga möttes till en början med tystnad. Det var ingen som tycktes vara beredd att svara. Ingen? Hur kan det komma sig? En efter annan kom med i diskussionen och den blev livlig

och på många sätt givande. Men något direkt svar på min ställda fråga kom inte fram. Det blev något av "katten kring het gröt". Man pekade på människans problem här i tiden. Brister och svagheter hos en människa kunde tillskrivas olyckliga omständigheter och onda makters spel med en. Vem kunde under sådana förhållanden anklagas för brott mot Guds bud? Är det inte så att människan måste leva under dessa villkor och därmed ursäktas?

Undanflykter istället för nåd

Resonemanget känner vi igen. Motsvarande undanflykter i samtal får man höra även i vårt eget land. Men nu var tiden inne att ge ett exempel på vad Guds ord säger i denna fråga.

- Nu vet vi, att allt vad lagen säger, det talar den till dem som har lagen, för att var mun skall bli tillstoppad och hela världen stå med skuld inför Gud (Rom 3:19). Vad som kommer genom lagen är kännedom om synden. Lagen ger inte rum för undanflykter utan visar att var människa skall stå tills svars för sitt liv, gott som ont. Detta sker den dag då Jesus kommer. På domens dag gäller inga ursäkter!

Samtalet tog slut. Tiden var ute men vi kunde peka på alla hemligheters hemlighet: Människan blir rättfärdig genom tro! Genom tro på Jesus Kristus och hans gärning för hela världen. Joel fick svar på sin fråga: Skriften allena, nåden allena, tron allena! Lagens väg är stängd. Vi förmår inte uppfylla Guds lag men vi måste alla ställas inför Kristi domstol "för att var och en skall få igen sitt jordelivs gärningar" (2 Kor 5:10). Den dagen och den stunden måste vi ha en försvarare.

Vi är alla i behov av hjälp i denna sak. Ingen kan leva sorglös och likgiltig inför denna fråga. Det måste finnas en utväg för syndaren om det skall sluta väl. Den vägen finns: Guds fria nåd. Nåden allena: förlåtelsen i Jesus Kristus, som ges oss genom tron, är en säker grund för liv och salighet.

Matongo kyrka är stor som en katedral.

Möte med en ´kyrkoledare´

Följande dag var jag på resa till staden Kisumu. På hemvägen över den ofta stekheta Kanoslätten stod en liftare vid vägrenen och begärde lift. Detta är inte unikt. Det fanns alltid folk vid vägkanten som ville åka med en längre eller kortare väg. Det hände många gånger att också trafikpolisen i sina damasker och vita handskar stannade oss och begärde lift till någon plats längre fram på vägen. Men nu denna gång var det en ensam man. – Ensam, det var ovanligt. Ofta var det en liten skara som ville få hjälp med resan men nu var det en ensam man.

Jag stannade och frågade vart han var på väg.

- Till Sondu, var hans svar.

Jag skulle passera den stora marknadsplatsen Sondu och därmed passade det att han fick stiga in i bilen. Han var en man kanske omkring fyrtio år gammal. Han var välklädd och talade en god engelska. Han var tydligen en man av luostammen.

Enligt afrikansk sed presenterade vi oss för varandra. Han berättade vem han var och var han bodde och vart han var på väg och i vilket ärende. Jag gjorde på samma sätt och efter den presentationen tycktes mannen bli gladare och frimodigare i sitt uppträdande. Jag sneglade på honom då och då och kunde därmed följa med hans reaktioner under samtals gång.

Han berättade att han egentligen var predikant i en kyrka nere på Kanoslätten. Nu skulle han till Sondu för ett möte med sina medarbetare. Jag berättade i min tur om vad jag gjorde och att jag räknades som predikant i den lutherska kyrkan. Därtill berättade jag om andra uppgifter som fallit på min lott. Nu var tiden inne för en närmare presentation av det vi avsåg med predikan. Det var inte långt kvar till Sondu och jag var intresserad av mannens tro och lära. Jag ställde en fråga till honom.

- Vad predikar du? frågade jag.

Han sken upp och sade med inte ringa frimodighet:

- Det fulla evangeliet.

Vad är det fulla evangeliet?

Jag frågade litet närmare vad han menade med "det fulla evangeliet" men det visade sig vara svårt för honom att redogöra för vad han menade. Jag fick ingen klarhet i vad han avsåg med "det fulla evangeliet". Han frågade också om jag predikar "det fulla evangeliet".

- Ja, det gör jag, blev mitt svar. Jag berättade vidare vad jag avser med "det fulla evangeliet". Han lyssnade uppmärksamt till min redogörelse och tycktes vara helt införstådd med det jag

berättade. Jag fick därmed ett tillfälle att för denne medresenär för en kort stund under färden över Kanoslätten presentera Guds fria nåd i Jesus Kristus och den fullständiga förlåtelse Jesus vunnit åt världen (2 Kor 5:18-21; Rom 5:18-19).

Han frågade var jag vanligen predikade. Vi hade vid det laget närmat oss Sondu marknad och jag kunde peka på Matongo kyrkas torn, som kunde ses på långt avstånd uppe på en sluttning.

- Får jag komma dit? frågade han.

- Javisst. Du är välkommen. Nu på söndag skall jag predika i kyrkan på Matongo. Välkommen med.

Mannen undrade också vad hans uppgift kunde bli då han anländer till Matongo kyrka. På det kunde jag bara svara att han bara får lyssna. Han blev något besviken, men lovade komma.

Jag såg honom aldrig på Matongo under den tid jag arbetade där. Man kan undra varför han aldrig kom. Var det måhända så att han blev besviken över min berättelse om Guds fria nåd i Jesus Kristus eller var det något helt annat? Gud allena vet.

Hur det var med mannens insikt om "det fulla evangeliet" vet jag inte. Av hans intresse kunde man verkligen få den uppfattningen att han menade vad han sade. Men hans oförmåga att redogöra litet mera för vad han avsåg med "det fulla evangeliet" gjorde mig besviken. Kanske var han enbart en vanlig pratmakare som det ju finns gott om.

Han hörde väl till någon kyrka? Han nämnde verkligen en viss kyrka, som jag inte hade någon kännedom om. "Kyrka" kan nere på Kanoslätten betyda någon av de gemenskaper, som där finns. Antalet av sådana grupperingar är legio och alla vill kalla sig kyrka. För oss är det svårt att fatta och förstå allt detta.

Evangeliet – uppenbarad hemlighet!

Följande dag var jag åter i bibelskolan på Matongo. Undervisningen i troslära stod på programmet. Jag tog upp frågan om

mannen och hans samtal med mig dagen innan. Jag räknade med att eleverna i klassen skulle kunna ge mig närmare upplysningar om vilken kyrka mannen kunde representera. Men det visade sig att alla tycktes vara främmande för den sekt mannen tydligen representerade. Kanske ingen ville tala om det? Kanske man inte hade något svar på frågan?

Jag återgav en del av vårt samtal under vår gemensamma bilfärd. Därmed hade vi underlag för en grundligare diskussion om "det fulla evangeliet" och vad man kan mena med det. Det tidigare samtalet i anledningen av Joels fråga var i färskt minne och det var med spänning jag följde med samtalets gång.

Någon menade att mannen ifråga verkligen var upplyst av Guds Ande. En annan ansåg att mannen hade hört någon tala om "det fulla evangeliet" och lånade uttrycket därifrån. Samtalet gick vidare och den allmänna uppfattningen blev att man inte kunde veta vad mannen avsåg.

Jag frågade eleverna vad de ansåg "det fulla evangeliet" kunde betyda, men det tidigare livliga samtalet dog ut. Det såg ut som om ingen vågade sig på ett svar. Kanske man var rädd att göra bort sig? Kanske var det respekten för mig? Eller helt enkelt för att man inte visste hur man kunde svara?

Evangelium är en hemlighet – likväl uppenbar för alla! Det låter underligt men det är likväl en sanning. Ställer vi samma fråga i vårt eget land och i vår egen krets: vad är evangelium? kan det bli som på klassen i bibelskolan. Man vet inte. En hemlighet, som ingen kommer åt genom egna insatser av vad slag det vara må. En hemlighet, som för den enklaste människa kan bli uppenbarad. Det måste vara på detta sätt, ty det heter: *av nåd är ni frälsta, genom tro* (Ef 2:8-9). Det är en Guds gåva. Det är den gåvan vi tillsägar människorna i missionens tjänst.